

Република Србија
Привредни апелациони суд
1 Пж 5091/14
23.03.2016. године
Београд

14.04.16.

ПРИВРЕДНИ СУД У НОВОМ САДУ	
Предато лично, поштом препоручено	Рисо _____
Обично дана _____	Примерака _____ прилога _____
ПРИМАЊЕНО 08. 04. 2016	
Таксирано са _____ дин. Без таксе	Малџ таксе од _____ динара
Број _____ 201 _____	Потпис _____
Време: _____	

У ИМЕ НАРОДА

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судије Јелене Вилдовић Живковић као председника већа и судија Невена Вукашиновића и Небојше Марковића као чланова већа, у правној ствари тужиоца НОВИ САД ЈАВНО ГРАДСКО САОБРАЋАЈНО ПРЕДУЗЕЋЕ Нови Сад, ул. Футошки пут бр.46, кога заступа Адвокатска канцеларија Селаковић-адвокат Светлана Селаковић из Новог Сада, против тужених: 1) ГРАД НОВИ САД, ул. Жарка Зрењанина бр. 2, кога заступа Градско јавно правобранилаштво, Новог Сада и 2) Аутотранспортно предузеће „ВОЈВОДИНА“ АД Нови Сад, ул. Пут новосадског партизанског одреда бр.1а, кога заступа Драгомир Зјалић, адвокат у Новом Саду, ради утврђења ништавости, вредност предмета спора 113.000.000,00 динара, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Привредног суда у Новом Саду 8 П.287/2013 од 26. марта 2014. године у седници већа одржаној дана 23.марта 2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Привредног суда у Новом Саду 8 П.287/2013 од 26. марта 2014. године у ставу I и II иреке и одлучује:

УСВАЈА СЕ тужбени захтев тужиоца па се утврђује да је одредба тач.1 ст.2 уговора од дана 08.5.2006. године, који је закључен између Града Новог Сада и АТП „Војводина“ ад Нови Сад, а који уговор је заведен под бројем П-020-2/2006-770 која гласи: „Обезбеђењем нове међумесне аутобуске станице у складу са ставом 1 ове тачке створиће се услови за размештањем приградског терминала са Рибље пијаце, на локацију садашње међумесне аутобуске станице, као и услови за размештање садашње међумесне аутобуске станице на локацију, у складу са Генералним планом“ ништава и без правног дејства.

Обавезују се тужени да тужиоцу солидарно исплате трошкове поступка у износу од 1.844.450,00 динара у року од 8 дана од дана пријема писменог отправака ове пресуде под претњом извршења.

Образложење

Ожалбеном пресудом у првом ставу иреке одбијен је тужбени захтев за утврђењем је да је ништава и да не производи правно дејство одредба тач.1 ст.2 уговора од дана 08.5.2006. године, који је закључен између Града Новог Сада и АТП „Војводина“ ад Нови Сад, а који уговор је заведен под бројем П-020-2/2006-770 која гласи: „Обезбеђењем нове међумесне аутобуске станице у складу са

ставом 1 ове тачке створиће се услови за измештањем приградског терминала са Рибље пијаце, на локацију садашње међумесне аутобуске станице, као и услови за измештање садашње међумесне аутобуске станице на локацију, у складу са Генералним планом“, а у ставу другом изреке обавезан је тужиоц на накнади трошкове парничног поступка и то првотуженом у износу од 169.450,11 динара и друготуженом износ од 169.450,00 динара у року од 8 дана.

Благовременом жалбом, тужиоц побија првостепену пресуду због битне повреде парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права и у смислу жалбених навода предлаже да се ожалбена пресуда укине и предмет врати првостепеном суду на поновни поступак и одлучивање или да се иста преиначи и усвоји тужбени захтев.

Испитујући законитост и правилност ожалбене пресуде, применом чл. 386. Закона о парничном поступку, Привредни апелациони суд налази да је жалба тужиоца основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде поступка на које се жалбом паушално указује жалбом, нити повреде о којима другостепени суд води рачуна по службеној дужности. Наиме, између изреке првостепене одлуке и датих разлога нема противречности као ни између датих разлога о битним чињеницама и садржине изведених доказа.

Међутим, основано указује жалба да је првостепени суд из правилно утврђених чињеница извукао погрешне чињенично правне закључке и на истима засновао своју одлуку.

Увидом у списе предмета, овај суд је нашао да је дана 18.02.2013. године тужиоц поднео тужбу позивајући се да је првотужени дана 08.5.2006. године закључио уговор са друготуженим у ком уговору у тачки 1 став 2 су се уговорне стране споразумеле „Обезбеђењем нове међумесне аутобуске станице у складу са ставом 1 ове тачке створиће се услови за измештање приградског терминала Рибље пијаце на локацију садашње међумесне аутобуске станице, као и услови за измештање садашње међумесне аутобуске станице на нову локацију у складу са Генералним планом“ за коју одредбу уговора тужилац сматра да је ништава, јер цитирана уговорна обавеза има основ који је недопуштен, јер је противан принудним прописима, јавном поретку и добрим пословним обичајима, будући да ће извршењем ништаве одредбе уговора тужиоцу бити ускраћена могућност да обавља своју регистровану делатност „услугне делатности у копненом саобраћају“ које услуге тужилац пружа на аутобуској станици која се налази у Новом Саду, Булевар Јаше Томића бр.6 и да обављањем те делатности остварује приход, при чему сматра да је првотужени закључењем уговора са спорном одредбом прекорачио своје законске надлежности и једном приватном предузећу омогућио остварење монополског статуса у обављању делатности пружања станичних услуга у међумесном саобраћају у Новом Саду, па предлаже да суд утврди да је цитирана одредба уговора ништава.

У одговору на тужбу друготужени је оспорио тужбу и тужбени захтев уз указивање да тужилац нема правни интерес за подношење тужбе у овој правној ствари, јер да је првотужени испунио уговорне одредбе премештањем аутобуске станице за међумесни аутобуски саобраћај, тужилац би и надаље могао обављати своју станичну делатност у градском и приградском превозу, при чему су привредни субјекти самостални у одређивању своје делатности у складу са Законом.

Тужилац је основан од стране Града као ЈКП коме су поверени послови од општег значаја у области јавног саобраћаја у граду, а пружање станичних услуга није комунална делатност и стога не мора да буде поверена ЈКП, при чему Нови Сад не може утврђивати испуњеност услова за пружање станичних услуга, али градски секретаријат за саобраћај је надлежан да одређује локације аутобуских окретница и аутобуских терминала на предлог превозника у складу са урбанистичким плановима, па је према томе преузета уговорна обавеза о размештању аутобуске станице за међумесни саобраћај прихваћена у оквиру законске надлежности Града, при чему се тужилац поред својих прихода у највећем делу финансира из буџета Града Новог Сада, па се стога тужилац не може позивати да ће размештањем аутобуске станице за међумесни саобраћај претрпети штету.

Првостепени суд је извео предложене доказе и на основу истих утврдио све битне чињенице од којих зависи оцена основаности тужбеног захтева тако што је нашао:

Дана 08.5.2006. године првотужени Град Нови Сад и друготужени АТП „Војводина“ АД Нови Сад закључили уговор у коме су се у преамбули позвали да полазећи од потребе да уреде поједина питања у вези обезбеђења услова за коришћење нове међумесне аутобуске станице у Новом Саду, а у складу са решењима садржаним и Генералним планом Града Новог Сада до 1921.године уговориле како следи.

У тачки 1 став 1, уговорне стране су се споразумеле да уговором уређују међусобна права и обавезе у погледу обезбеђивања нове међумесне аутобуске станице у објекту који ће градити АТП „Војводина“ на локацији која је предвиђена ГП Града Нови Сад, а у ст.2 предвиделе су да „Обезбеђењем нове међумесне аутобуске станице у складу са ставом 1 ове тачке створиће се услови за размештањем приградског терминала са Рибље пијаче, на локацију садашње међумесне аутобуске станице, као и услови за размештање садашње међумесне аутобуске станице на локацију, у складу са Генералним планом“.

У тач. 2 уговора, уговорне стране су се сагласиле да АТП „Војводина“ изгради објекат за нову међумесну аутобуску станицу на простору радне зоне „Север II“ на парцели 3351 к.о. Нови Сад, на замљишту чији је корисник...

У тач. 3 уговора, АТП „Војводина“ се обавезала да на локацији из предходне тачке изгради нови објект сопственим средствима у својству инвеститора, а у складу са идејним пројектом приложеним уз Писмо о намерама АТП „Војводина“ које је прихваћено од стране Градског већа Градског већа Новог Сада 10.02.2005. године, при чему се исти у ст.2 исте тачке обавезује да ће новоизграђени објекат обезбедити услове за пријем и отпрему аутобуса у међумесном саобраћају по међународним стандардима за међумесну аутобуску станицу, чиме ће допринети побољчању укупне градске саобраћајне инфраструктуре.

Тачком 4 уговора, АТП „Војводина“ се обавезала да за време трајања овог уговора неће мењати делатност и намену новог објекта међумесне аутобуске станице и да ће континуирано пружати услуге свим превозницима под истим условима.

У тачки 5 уговора, Град Нови Сад се обавезао да након што АТП „Војводина“ добије употребну дозволу за новоизграђени објекат међумесне аутобуске станице, регулише аутобуски саобраћај, као и да трасе линија у градском и приградском саобраћају и аутобуска стајалишта уреди у складу са новом локацијом, а на основу налаза и препорука Анализе одвијања јавног

превоза путника, коју припреми ЈП „Урбанизам“ Нови Сад. У тачки 6 уговора утврђено је да се уговор закључује на неодређено време, односно док траје намена међумесне аутобуске станице утврђена Генералним планом, уз могућност једностраног отказа обе уговорне стране, при чему у случају једностраног отказа пре прибављања употребне дозволе отказни рок износи 6 месеци, а у случају отказа после прибављања употребне дозволе отказни рок износи годину дана.

Привредни суд у Новом Саду поступајући по тужби овде тужиоца АТП „Војводина“ поднетој против овде туженог Град Нови Сад ради накнаде штете због неизвршења цитираног Уговора закљученог између странака 08.5.2006. године својом пресудом П.4597/2010 од 06.4.2012. године исправљеном решењем од 10.5.2012. године обавезао је туженог Град Нови Сад да исплати тужиоцу АТП „Војводина“ износ од 1.333.914.000,00 динара са з.з.к. од 20.12.2011. године на име накнаде штете у виду измакле користи, коју штету је АТП „Војводина“ у својству тужиоца наводно претрпео јер тужени сагласно закљученом уговору 08.5.2006. године није извршио уговорну обавезу и изместио међумесни и међународни аутобуски саобраћај са дотадашње аутобуске станице на новосаграђену аутобуску станицу тужиоца за међународни и међумесни аутобуски саобраћај на који начин је проузроковао штету тужиоцу у виду измакле користи која би за период од 01.3.2007. године до 01.02.2011. године износила 1.333.914.000,00 динара. Цитирана пресуда је потврђена пресудом Привредног апелационог суда 2.Пж.6028/12 од 31.01.2013. године.

Врховни касациони суд, одлучујући по поднетој ревизији туженог Град Нови Сад изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда 2.Пж.6028/12 од 31.01.2013. године, својом пресудом Прев 58/2013 од 09.5.2013. године у ставу I изреке делимично је усвојио ревизију туженог и преиначио пресуду Привредног суда у Новом Саду П.4597/2010 од 06.4.2012. године исправљеном решењем од 10.5.2012. године и пресуду Привредног апелационог суда 2.Пж.6028/12 од 31.01.2013. године у делу у коме је тужени обавезан да исплати тужиоцу АТП „Војводина“ износ од 1.026.114.000,00 динара са з.з.к. почев од 20.12.2012. године до исплате са трошковима и пресудио тако што је одбио тужбени захтев за исплату износа од 1.026.114.000,00 динара са з.з.к. почев од 20.12.2012. године до исплате, а у преосталом делу за износ од 307.800.000,00 динара са з.з.к. почев од 20.12.2012. године до исплате по основу накнаде штете која се састоји у измаклој користи насталој због немогућности пословања новосаграђене аутобуске станице у периоду од 01.3.2007. године до 01.12.2011. године у ½ дела због несавесности обе уговорне странке, ревизија је одбијена.

Кроз дато образложење цитиране одлуке, Врховни касациони суд је након анализе неспорно утврђеног чињеничног стања у првостепеној и другостепеној одлуци извео закључак да уговарање измештања међумесног и међународног аутобуског саобраћаја у Новом Саду са локације досадашње аутобуске станице тужиоца на локацију новосаграђене аутобуске станице друготуженог АТП „Војводина“ у ствари представља онемогућавање пружања станичних услуга тужиоцу у међумесном и међународном аутобуском саобраћају и на тај начин онемогућавање тужиоца да рентира своју аутобуску станицу за пружање наведених услуга.

Наиме, одредбом тач. 1 ст. 2 нападнутог уговора, закљученог између првотужени Град Нови Сад и друготужени АТП „Војводина“ АД Нови Сад дана 08.5.2006. године уговорне стране стипулишу обавезу првотуженог да измести међумесни и међународни аутобуски саобраћаји у Новом Саду са локације досадашње аутобуске станице тужиоца на локацију новосаграђене аутобуске

станице друготуженог АТП „Војводина“ на који начин се протезира право друготуженог АТП „Војводина“ АД Нови Сад да на својој новосаграђеној аутобуској станици једини у Новом Саду пружа услуге међумесног и међународног аутобуског саобраћаја и на тај начин искључиво убире приход из ове делатности на територији Новог Сада, а на штету тужиоца.

На који начин су уговорне стране из наведеног уговорног односа по заузетом ставу ВКС повредиле начело слободе уговарања утврђено одредбом чл. 10 ЗОО-а, начело савесности и поштења из одредбе чл. 12 ЗОО-а, одредбу чл. 13 ЗОО-а којом је прописана забрањено вршење права противно циљу због кога је установљено и признато, при чему су повредили и начело утврђено чл. 14 ЗОО-а будући да заснивањем облигационих односа стране не могу установљавати права и обавезе којима се за било кога ствара или искоришћава монополски положај на тржишту.

У таквој ситуацији, ВКС је утврдио поменута основна начела из ЗОО-а првотужени Град Нови Сад и друготужени АТП „Војводина“ АД Нови Сад у заснивању облигационог односа закључењем спорног уговора нису испоштовали јер су били несавесни, зато што су знали да уговарају нешто што је недопуштено.

Наиме, у цитираној одлуци ВКС је закључио да су уговорници спорним уговором уговорили монополски положај у корист тужиоца, уговарањем да ће се онемогучити пружање станичних услуга у међумесном и међународном аутобуском саобраћају аутобуској станици корисника-тужиоца, лоцираној на Булевару Јаше Томића бр.6 и омогучити друготуженом АТП „Војводина“ да у целости преузме и искључиво економски искоришћава дотадашњу станичну делатност тужиоца ЈГСП у међумесном и међународном саобраћају на новоизграђеној станици као једино лице и монополиста на територији града Новог Сада.

Закључењем уговора са тако заједнички опредељеним циљем је по налажењу ВКС противно принудним прописима, јавном поретку и добрим обичајума, па се тако закључени уговор у делу уговорне обавезе првотуженог Град Нови Сад испоставља као ништав. Недопуштен мотив и ложа намера противни добрим обичајима определио је уговорника да закључе спорни уговор, при чему нема сумње да су оба уговорника знала да постоји недопуштени мотив и лоша намера у закључењу уговора који су прикривени кроз формулацију измештања међумесног и међународног саобраћаја са постојеће аутобуске станице ЈГСП-овде тужиоца на нову локацију, новосаграђену аутобуску станицу овде друготуженог АТП „Војводина“ АД Нови Сад.

Управо се изнетим разлозима руководио ВКС када је по ревизији преиначио првостепену и другостепену пресуду и одбио тужбени захтев АТП „Војводина“ АД Нови Сад за накнадом штете у износу од 1.026.114.000,00 динара са з.з.к. почев од 20.12.2012.године до исплате по основу измакле користи, коју штету је АТП „Војводина“ у својству тужиоца наводно претрпео јер тужени сагласно закљученом уговору 08.5.2006. године није извршио уговорну обавезу и изместио међумесни и међународни аутобуски саобраћај са локације дотадашње аутобуске станице на новосаграђену аутобуску станицу тужиоца.

Наиме, ВКС полазећи од израженог правног става да се штета не може остваривати у будућности на основу ништаве уговорне одредбе, јер за то не постоји правни основ, обзиром да нико не може остваривати будућа права заснована на несавесности и недозвољеном уговарању (ништавој уговорној обавези) и да је следствено наведеном основ спорног уговора недопуштен при чему је недопуштена и побуда из које је закључен споран уговор, што указује да је

уговорна обавеза првотуженог Град Нови Сад ништава, па је применом одредби чл. 52, 54 ст.2 и чл.103 ст.1 ЗОО-а преиначио нижестепене судске одлуке одбивши захтев „Војводина“ АД Нови Сад за накнадом штете у виду изгубљене користи у износу од 1.026.114.000,00 динара.

Код таквог стања ствари, испостављају се основанима жалбени наводи тужиоца да је првостепени суд своју одлуку засновао на погрешном закључку да ВКС у својој одлуци Прев 58/2013 од 09.5.2013. године нашао да одредба тач.1 ст.2 спорног уговора закљученог између првотужени Град Нови Сад и друготужени АТП „Војводина“ АД Нови Сад дана 08.5.2006. године није ништава.

Управо супротно, ВКС је управо на чињеници да на ништавој одредби спорног уговора у том предмету тужилац, а у овом друготужени не може да заснива своје потраживање будуће штете делимично су преиначене одлуке нижестепених судова па је одбијен тужбени захтев за износ од 1.026.114.000,00 динара. Истина је да у изреци одлуке ВКС није утврђено да је ништава било која одредба спорног уговора, али из процесних разлога Врховни касациони суд исто није ни могао утврдити у изреци будући да у том правцу није постојао захтев било које странке, међутим кроз дато образложење на коме је и ова одлука заснована, Врховни касациони суд је био изричит да је спорна одредба уговора закљученог између првотуженог Град Нови Сад и друготуженог АТП „Војводина“ АД Нови Сад дана 08.5.2006. године којом уговорне стране стипулишу обавезу првотуженог да измести међумесни и међународни аутобуски саобраћаји у Новом Саду са локације досадашње аутобуске станице тужиоца на локацију новосаграђене аутобуске станице друготуженог АТП „Војводина“ апсолутно ништава.

Наиме, закључени уговор може да производи правна дејства само ако се испуне услови који се законом захтевају за његов настанак и пуноважност. Уколико у моменту закључења уговора не постоји један од услова потребан за његову пуноважност, уговор је ништак. Апсолутно ништавим уговорима се вређају оквири јавног поретка, па се утврђење њихове ништавости предузима ради заштите општег интереса.

Уговор који су закључили прво и друго тужени у очигледној је супротности са одређеним друштвеним нормама и начелима облигационог права и у супротности са добрим пословним обичајима.

Његовим извршењем би се у већој мери нарушила материјална добра на штету тужиоца, а уговорници су притом поступали са лошим намерама, са намером да се нанесе штета трећем лицу кроз онемогућавање истог да остварује приходе пружањем станичних услуга међумесног и међународног аутобуског саобраћаја другим аутобуским превозиоцима и омогућавањем друготуженом АТП „Војводина“ АД Нови Сад да једини и искључиво на територији Града Новог Сада убире све приходе пружањем станичних услуга међумесног и међународног аутобуског саобраћаја аутобуским превозиоцима

Управо подношењем тужбе АТП „Војводина“ АД Нови Сад против Града Новог Сада за накнаду штете претрпљене због неизвршења спорног Уговора закљученог између странака 08.5.2006. године у виду измакле користи, коју штету је АТП „Војводина“ у својству тужиоца претрпео јер тужени сагласно закљученом уговору 08.5.2006. године није извршио уговорну обавезу и изместио међумесни и међународни аутобуски саобраћај са дотадашње аутобуске станице на новосаграђену аутобуску станицу тужиоца за међународни и међумесни аутобуски саобраћај на који начин је проузроковао наводну штету тужиоцу у виду

измакле користи која би за период од 01.3.2007. године до 01.02.2011. године износила 1.333.914.000,00 динара доказан је основ и побуде које се крију иза садржине одредбе тач. 1 ст. 2 цитираног уговора и то да се онемогући овде тужилац да оствари приходе пружањем станичних услуга међумесног и међународног аутобуског саобраћаја другим аутобуским превозиоцима и омогућавањем друготуженом АТП „Војводина“ да једини и искључиво на територији Града Новог Сада убире све приходе пружањем станичних услуга међумесног и међународног аутобуског саобраћаја аутобуским превозиоцима.

Из разлога које је детаљно у својој одлуци која постоји у списима овог предмета образложио Врховни касациони суд указује се да је одредба тач.1 ст.2 цитираног уговора „Обезбеђењем нове међумесне аутобуске станице у складу са ставом 1 ове тачке створиће се услови за измештањем приградског терминала са Рибље пијаце, на локацију садашње међумесне аутобуске станице, као и услови за измештање садашње међумесне аутобуске станице на локацију, у складу са Генералним планом“ ништава и без правног дејства, будући да су уговорне стране установљавањем обевезе првотуженог прикривене кроз формулацију измештања међумесног и међународног саобраћаја са постојеће аутобуске станице ЈГСП-овде тужиоца на нову локацију, новосаграђену аутобуску станицу овде друготуженог АТП „Војводина“ АД Нови Сад пошле од недопуштеног основа из недопуштених побуда да се цитираном одредбом онемогући овде тужилац да оствари приходе пружањем станичних услуга међумесног и међународног аутобуског саобраћаја другим аутобуским превозиоцима и протежира друготужени АТП „Војводина“ да једини искључиво на територији Града Новог Сада убире све приходе пружањем станичних услуга међумесног и међународног аутобуског саобраћаја аутобуским превозиоцима, на који начин се супротно основним начелима облигационог права прописаним чл. 10, 12, 13, 14 и 18 ЗОО-а за друготуженог ствара монополски положај у вршењу услуга међумесног и међудржавног аутобуског саобраћаја на штету тужиоца као трећег лица, због чега се сагласно чл. 52, 54 ст. 2 и чл. 103 ст. 1 ЗОО-а цитирана одредба испоставља апсолутно ништавом.

Имајући у виду наведено на основу чл. 394 тач. 3 и 4 ЗПП-а, овај суд је преиначио првостепену пресуду и одлучио као у изреци.

Одлуку о трошковима поступка овај суд је донео на основу чл. 165 ст. 2 у вези са чл. 153 и 154 ЗПП-а, тако што је тужиоцу признао као нужне трошкове поступка према приложеном трошковнику будући да су исти опредељени сагласно важећој АТ и ТТ за сваку предузету радњу у поступку и то на име састава тужбе и поднеска од 14.10.2013.године по 56.300,00 динара, на име приступа на рочиште 29.10.2013. године 29.050,00 динара и одржано рочиште 26.3.2013. године 57.800,00 динара и на име састава жалбе 85.000,00 динара, те таксе на тужбу, пресуду, жалбу и одлуку по жалби по 390.000,00 динара све укупно 1.844.450,00 динара, при чему трошкови предлога за одређивање привремене мере тужиоцу нису признати будући да са истом није успео.

На основу изнетог одлучено је као у изреци ове пресуде.

НВ/ББ

Председник већа - судија
Јелена Вилдовић Живковић,

с.р.
За тачност отправака

